

1893-2008

Gyülekezeti Hírmondó

2008. Ősz
4. évf. 3. szám

Igei köszöntő

Az utóbbi időben a tékozló fiúk történetei voltak készülésemben és szolgálatomban földi és lelki szemeim előtt.

Ebben a jézusi példázatban két, csak másként tékozló fiú van és egy Atya, kinek mindkét fia egyformán a mindene.

A fiatalabbik elment messze az Atyától és ott tékozolt el szinte mindent, a nagyobbik otthon duzzogva, féltékenyen, keményszívűen tette ugyanezt. Istentől messze is, meg Isten közelségében is lehet tékozlón élni. És bizony mindkét irányultságban éppen ezt tesszük. Testben és lélekben is nagyon távoli vidékre, vidékekre költözünk és ebben a messzeségben várjuk kibontakozásunk, kiteljesedésünk, boldogságunk valóságát. Az „otthon” adatik. Az Atya szeretetében.

Isten magához, „haza” vár minket, hogy mindenét nekünk adhassa, mert ezt teszi a kisebbikkel is, a nagyobbikkal is. „Mindenem a tiéd...”

Legvégül Jézusban még az életét is adja, hogy el ne vesszünk, megtérjünk és éljünk.

A hazatérés, a megtalálás, a feltámadás tényén örvendező Atya be akarja tölteni a menny örömével szívünket. Engedjük meg neki!

Az egyházi, ünnepes félév kezdetéhez érve adjon erőt hazamenni a bizonyosság: van Atyám és én a fia vagyok, akit szeret és vár! És adjon erőt hazamenve másokért is élni!

Szeretettel hívok mindenkit, aki messze ment vagy otthon távolodott el újra vagy először az Atya örömébe!

Takaró Tamás
Lelkipásztor

Kálvin János

A gyülekezet életéből

Népmozgalmi adatok

Megkereszteltük:

Buku Angéla, Pozsonyi Luca Eszter, Pozsonyi Flóra Kitti, Kárpáti Liliána, Sántha Lili, Weich Marcell, Balog Dániel, Katona Lilla, Bálint Alexandra, Bálint Antónia, Temesvári Endre, Gógh Lili, Gógh Vince, Gógh Boglárka, Horváth Lili, Horváth Botond, Horváthné Laki Tímea, Tordai Dávid Márton, Horváth Norina, Centeri Anna, Csepregi Horváth Ákos, Tari Bertold, Zsemlye Tímea,

Megesketünk:

Horváth Jenő és Baka Eszter, Papp László és Dankó Adrienn, Kovács Nándor és Szabó Beatrix, Mátyási Koppány és Bán Ágnes, Csimár Pál és Pálkás Andrea, David White és Fodor Emília, Fock Balázs és Czira Edina, Temesvári Gergely és Kálmán Hajnalka, Majer István és Bokor Emese Edit, Király János és Szép Mária, Dukay Péter és Farkas Krisztina, Juhász Dániel és Ilyefalvi Emese

Eltemettük:

Mészáros Zoltán, Boros Imre, Nagy Jakabné, Varga Rémusz, Deák Mórliczné, Pásztor Gábor István, Rácz István, Himpelmann Henrikné, Dr. Göntner Lászlóné, Magyar István, Varga György, Dr. Mohai Lajosné, Katona Antalné, Popnikolova Boriszova Szlavka, Solymos József, Flak Ferenc, Magyar Istvánné, Goda Ferenc,

A következő hónapok gyülekezeti programjai:

Október 23-25. kórustábor Kiskunlacházán,
Október 27-től november 1-ig reformáció hete: a Pesterzsébet-Szabótelepi Egyházközségben, November 2-án úrvacsoraosztás lesz gyülekezetünkben, November 9-én 18 órai kezdettel 30 éves énekkarunk jubileumi hangversenye,

November 30-án a gyülekezet ifjúsága a Pilismarót-Dömös Társegyházközségben szolgál,

December 1-5-ig adventi evangélizáció, szolgálnak: Takaró András kiskunlacházi és Takaró Károly kelenföldi lelkipásztorok, vasárnap (dec. 7.) úrvacsoraosztással zárul a hét,

December 14-én az ifjúság az Albert Schweitzer Szeretetotthonban szolgál,

December 19-én az ifjúság karácsonyi szeretetvendégsége,

Minden hónap 3. szombatján ifjúsági önképzőkör, valamint filmklub megbeszélés szerint,

A gyülekezet tagjai mesélik...

Nyári táborok

Végtelen utazás

(nyári gyermektábor beszámoló)

„...tanulják meg szeretni az erdőt és a földet. A madarakat, az állatokat és majd így rendre...az embereket. El ne vigyék őket a föld mellől és az erdő mellől, mert csak az ad erőt az ember lába alá, a föld. Tanulják meg, hogy az élet csak a földdel együtt élet és hogy mindennek a világon gyökere van. Az embernek is, a családnak is, a nemzetnek is.”

Wass Alber: Tavaszi szél

Utazni jó!

Azt hiszem ezzel mindnyájan így vagyunk. Jó a hétköznapiakból kilépni, világot látni, más emberekkel találkozni.

Idén nyáron is útra keltünk több mint 20 gyermekkel. Kisújszállásra, egy ősi kun településre mentünk, Takaróné Palágyi Márta szülővárosába. (Ezt azért tartom fontosnak megjegyezni, mert általa otthonosan mozgottunk a környéken.) Kirándultunk Kenderesen, ahol megnéztük Horthy Miklós kormányzó neobarokk stílusban épült kastélyát, a családi kriptát, jártunk a Tengerészeti Kiállítóteremben és a református templomban.

A hét egyik legszebb élménye volt a Horváth tanyán töltött délutánunk. Lovaskocsi vitt ki

minket a helyszínre, ahol a gyerekek megismerkedhettek az ősi lovas kultúra hagyományával (lovagolhattak, íjászkodhattak). Láttunk harci szekeres bemutatót is. Minden nap felüdülhettünk a helyi strandon, mert szép meleg nyári napokat töltöttünk ott.

A lelki utunk is fontos szerepet kapott a héten.

Utaztunk reggel és este is. Reggelente Pál apostol nyomában jártunk. Vele voltunk a damaszkuszi úton, Lisztrában, Filippiben.

Esténként fényévnvi távolságokra repültünk a Napra, a Holdra, a csillagokra. Együtt csodálkoztunk rá az univerzum felfoghatatlan, számunkra elképzelhetetlen összefüggéseire, rendjére. Ki tarthat itt, ebben a végtelenségben rendet, ha nem a mi Teremtőnk?

A világegyetem, a természet csodálatos egységben működik. Minden a helyén van, végzi az Istentől rendelt feladatát. Pál apostol is így élt, Istennel járt. Nekünk is meg kell találnunk a helyünket, hogy a magunk feladataiban, a magunk életével jelek lehessünk a világban.

Köszönjük hitoktatóink munkáját, akik évről évre odaszánják idejüket, munkájukat Isten szolgálatára, gyermekeink táboroztatására.

Sepsi Márta

Kisifi tábor

Idén nyáron gyülekezetünk kisebbik ifjúsági csapata a megszokottól eltérően nem Kiskunlacházán, hanem Balatonfüzfőn tölthette csendes hetét. Barátságos környezet, gyönyörű időjárás, jó társaság; minden együtt volt ahhoz, hogy jól érezzük magunkat. Igazi közösségformáló napokat tölthettünk együtt.

A csoportos reggeli készítések, délelőtti áhítatok, közös beszélgetések, a délutáni programok, az esti táncház mind-mind rendkívül vidám hangulatban teltek. Új barátságok kötődtek a korábbiak elmélyültek.

Hetünk témájának címe: Emberi kapcsolataink a Biblia mérlegén. Nap, mint

nap fiatal lelkészek érkeztek közénk, akik előadásokat tartottak nekünk.

Beszélgettünk a párkapcsolatról, barátságról, lelki testvériségről, szülő-gyermek viszonyról.

Az előadások után kisebb csoportban „dolgoztunk” fel a hallottakat. Őszinte gondolatok formálódtak szavakká, mertünk megnyílni társaink és csoportvezetőink előtt, ezzel is kifejezve egymás iránti bizalmunkat. Esténként evangélizációkon vettünk részt, amelyen ifj. Takaró Tamás szolgált. Prédikációi középpontjában a keresztyén közösség állt. Kerestük a nehéz kérdésekre a választ; hogyan lehet előbbé, mások számára nyitottabbá és szolgálóbbá, ifjúsági körünk.

A hét végén Takaró Mihály tartott egy magával ragadó előadást, irodalmi délután keretében.

Az utolsó este –szokásunkhoz híven– tábortűz köré gyűltünk és megosztottuk egymással, ki milyen élményekkel, tapasztalatokkal gazdagodott az elmúlt héten.

Azt hiszem, mindannyiunk nevében mondhatom, hogy rengeteg felejthetetlen emlék kapcsolódik ehhez a táborunkhoz. Lelkileg feltöltődve mentünk haza, annak reményében, hogy jövőre is ennyire maradandó és meggazdagító lesz nyári csendes hetünk.

Vertetics Viktória

Dömsöd

„Növekedjete a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében”

(II. Péter 3:18)

Idén sem múlhatott el a nyár az „erzsébeti nagyifi” számára a mára már fogalomká vált dömsödi hét nélkül. A gyülekezet nagyobbik ifjúsága 17 és 30 év közötti fiatalokból áll, akik szeptembertől júniusig minden héten pénteken, 6 órától a gyülekezeti nagyteremben találkoznak, s így lehetőségük nyílik rá, hogy az ifjúság vezetőjének, ifj. Takaró Tamás lelkipásztorunknak irányításával, a számukra legfontosabb témákat a Biblia tükrében átbeszélgék, s kérdéseikre választ kapjanak. Már 14 évvel ezelőtt megszületett a gondolat s az igény arra, hogy a fiatalok mindezt ne csupán év közben egy-egy óra erejéig élhessék

át, hanem egy tábor keretei között, egy hetet együtt töltve előadásokon valamint evangelizációkon vehessenek részt, s a hallottakat kis csoportokban beszélhessék át egymással. Akkor, a helyszín keresésekor a dömsödi református egyházközség gyülekezeti házára esett a választás, s a döntés jónak bizonyult, hisz az évek során kis közösségünk nem vált hűtlenné a családi hangulatú helyhez.

Idén július 21. és 28. között került megszervezésre a tartalmas programokat ígérő tábor. Az időpont kiválasztásakor még nem sejtettük, hogy a nyár egyik leghidegebb és legcsapadékosabb hetét készülünk együtt tölteni. Isten kegyelméből azonban a kedvezőtlen időjárás nem vont le semmit az élményből melyet a tábor nyújtott számunkra. Sőt, a máskor szabadban, vagy strandolással töltött időt most egymásnak szentelhettük és a játékon, éneklésen kívül maradt idő elcsendesedni, beszélgetni is, melyet sajnos a zajos hétköznapiok sűrűn meghiúsítanak.

A hét központi témája (a fenti idézet alapján) a növekedés volt, melyről délelőttönként előadásokat hallhattunk. Kedden Kálmán Péter nagytiszteletű úr szolgált közöttünk, aki Isten ígéjének növekedéséről és terjedéséről beszélt, szerda délelőtt Kálmán Béla, gyülekezetünk lelkipásztora tartott előadást a lelki fejlődés szükségességéről. Csütörtökön Takaró Károly püspök úr tisztelt meg bennünket, s a lelki növekedés fontosságáról beszélt közöttünk. Pénteken Takaró Tamás esperes úr a kegyelemben és Jézus Krisztusunk ismeretében való növekedésről szólt, szombaton délelőtt pedig Hegedűs Lóránt püspök úr előadását hallhattuk, melyre a gyülekezet tagjai is meghívást kaptak, akik az ebédet is velünk töltötték.

Az esti alkalmakat ifj. Takaró Tamás tartotta a spirituális életünk növekedéséről, annak, akadályairól s áldásairól. A tartalmas előadásokon és evangelizációkon hallottakat pedig minden délelőtt kis csoportokba összeülve beszélhettük meg, Takaró Monika, Vályi Nagy Katalin, Lenkey Nóra és ifj. Takaró Tamás csoportvezetők segítségével.

A hét programjait, ezen felül, egy táncest és Takaró Mihály irodalomtörténész előadása gazdagította. A testi táplálékról Juhász Péter presbiter úr és Markovics Réka gondoskodtak. A szombat este idén is „morzsaszedégetéssel” és tábortűzzel zárult. Régi hagyományunk már, hogy ezen az estén az igeosztás után a tűz köré gyűlünk, s megosztjuk egymással a héttel kapcsolatos benyomásainkat, élményeinket. Ez a mély lelki alkalom rendszerint imaközösséggel zárul, mely idén igazán megható volt és többek számára maradandó élménnyé lett. Sokan nyíltak meg, imádkoztak hangosan –talán most először életükben- és az egész közösségünk átélte mit is jelent az, hogy egymás hite által épülünk.

Vasárnap délelőtt a dömsödi református templomban úrvacsorás istentiszteletén vettünk részt, ahol ifj. Takaró Tamás szolgált, s osztotta Isten szent javait, Szabó Péter helyi lelkipásztorral együtt. Szerencsére idén sem ezzel a nappal zárult csendeshetünk. Tavaly, közkívánatra meghosszabbítottuk a tábort egy nappal, s ez idén sem maradt el, így hétfőn alkalmunk nyílt rá, hogy sportvetélkedőket szervezzünk, énekeljünk, így felszabadultan és vidáman töltöttük a napot, s úgy hiszem, nem tévedek ha társaim nevében ki merem jelenteni, hogy az egész hetet is. Hálások vagyunk Istennek s gyülekezetünk lelkipásztorainak a lehetőségért, hogy évről-évre együtt tölthetünk egy tartalmas és élményekben gazdag hetet, mely nem csak egymáshoz köt közelebb minket, hanem első sorban Urunkhoz, és megváltó Jézus Krisztusunkhoz, aki nélkül a lelki növekedés elképzelhetetlen. Szeretnénk idén is megjelentetni dvd formában szép táborunk igei alkalmait és az ún. „életképeket” melyen hetünk hangulatára és programjainkra kapunk betekintést.

Mező Annamária

Erdély

Augusztus 31. és szeptember 7. között a nagyobbik ifjúsági kör 14 tagja erdélyi körutazást tett. Voltak akik most először, néhányan már sokadik alkalommal jártak az elcsatolt területeken. Igyekeztünk - amennyire az időnk és a nagy távolságok engedték - minél

több neves erdélyi települést és természeti látnivalót felkeresni.

Az utunk során javarészt mi főztünk esténként magunknak, ezzel is hangulatosabbá, emlékezetesebbé téve a hetet.

Az első nap nagyobb része utazással telt. A határ átlépése után Aradon megnéztük a vértanúk emlékművét, valamint a Szabadság-szobrot. Sietnünk kellett, hogy még sötétedés előtt Magyarigenbe, az első szálláshelyünkre érjünk.

A település Gyulafehérvár mellett fekszik. Hatalmas, barokk stílusú református templomának gyülekezete ma mindössze 8

fő. A fiatal lelkész a szomszédos falvak már gyülekezet nélküli, elhagyatott, romos templomaira is igyekszik gondot viselni, magyarországi alapítványi támogatással megóvni azokat a teljes pusztulástól. A nagytiszteletű úr mutatta meg nekünk Gyulafehérvár és környékének főbb nevezetességeit, látnivalóit is.

Ezután indultunk Székelyföldre. Útközben tekintettük meg Nagyenyeden a várat, a templomot, valamint a Bethlen kollégiumot, ahonnan számos híres, a haza javát szolgáló magyar ember került ki, mint Bethlen Gábor, Bod Péter, Apáczai Csere János, Apaffi Mihály.

Csoportkép a Gyilkos tónál

Második szálláshelyünk a Gyilkos-tó mellett, egy négyszobás faházban volt, a hegy lábánál, az erdő szélén. A gyönyörű környezet, a tiszta levegő, a közvetlen közelünkben csordogáló tiszta vizű patak, mindenkinek örök emlék marad. Innen indultunk megnézni a Békás-szorost, majd megmászni a tó feletti meredek hegyoldalt, ahonnan festői kilátás nyílt a Gyergyói-havasok vonulataira.

Jártunk Csíkszeredán és Csíksomlyón, énekeltünk a híres kegytemplomban,

felmentünk a Nyeregbe, ahol évről évre a búcsúkat rendezik és megkóstoltuk a természetes szénsav-tartalmú, gyógyhatású borvizet.

Eljutottunk a parajdi sóbányába is: a hatalmas méretű, sóba vájt tárnák mindenkit lenyűgöztek. Odalent egy igényes fényképkiallítást is láthattunk Székelyföldről.

Az elárasztott település, Bözödújfalú látványa, mindannyiunk számára megrendítő élményt jelentett. Az 1994-ben, a Küsmöd patakot felduzzasztva elöntött faluból ma már csak az

unitárius és a katolikus templom romjai láthatóak. Még ma is vízben állnak.

Jártunk Szovátán, Korondon, Marosvásárhelyen és még sok más, nagy múltú városban s falvakban is, útközben pedig feledhetetlen szépségű tájakban gyönyörködhattunk.

Kolozsváron a Szent Mihály templomot, a Mátyás-szobrot és a Hunyadiak szülőházát, valamint a Házsongárdi temetőt kerestük fel.

Innen harmadik és egyben utolsó szálláshelyünk felé indultunk Bánffyhunadra, ahol vasárnap reggel részt vehettünk a helyi református istentiszteleten is, majd felkerestük -az e városból származó nagy püspök-, Ravasz László emlékházat.

Természetesen egy ilyen rövid leírásban nem lehet minden helyet felsorolni, minden élményről beszámolni, de talán ennyiből is látszik, mennyire tartalmas, gazdag hetet töltöttünk el együtt. Reméljük, jövőre is szervezhetünk hasonló kirándulást! Nagyon jól éreztük magunkat.

Ezúton is köszönjük a gyülekezet ehhez nyújtott anyagi támogatását, segítségét.

Martsa Miklós

„Dicsérem az Urat, amíg élek; éneklek az én Istenemnek, amíg vagyok.”

/Zsolt 146.:2./

Riport Takaró Mihály Karnagy Úrral-

Szép jubileumot ünnepelhetünk idén: harminc éve alakult a Pesterzsébet-Központi Református Énekkar. Hogyan emlékszel vissza a kezdetekre?

Negyedikes gimnazistaként kezdtem a gyülekezetben a kórossal foglalkozni. Érettségi után Pécsre kerültem, s abban a négy évben, ameddig én Pécsen éltem, addig nem volt kórus. Azzal a feltett szándékkal jöttem haza, hogy ha hazakerülök Budapestre, akkor megalakítom újra a kórust is. Akkor négy év szünet után, 1978 szeptemberében alakult az új kórus, tizenhét emberrel kezdtünk, ebből a tizenhét emberből egy kottaolvasó volt – én (mert ugye közben Pécsen elvégeztem a megfelelő szakirányú képzést). A gyülekezetnek rendkívül lelkes akkori tagjai, akik még a nagyobbik, úgynevezett „ős énekkarban”, Vedródi Viktória vezetésével egyszer már magas színvonalra jutottak, az első hívó szóra jöttek. Az énekkar összetétele abban az időben nagyon vegyes volt, hiszen volt benne tíz éves kislány, és volt benne hatvan éves férfi, tehát szakmai igényességgel megfogalmazott hangzásról nem lehetett beszélni, inkább a lelkesedés vezetett bennünket. Én az első félév után rájöttem arra, hogy nem szabad az ember vágyait megpróbálni elvezényelni, hanem mindig ahhoz kell igazítani a szintet, amit az ő énekkarának a képességei megengednek. Ezért kezdtünk egyszerűbb énekekkel, illetve Hallelujákkal, amelyek később a kóruséneklésnek egyik lelki központjává is váltak. Azonban feltettem magamnak, hogy csak olyan énekkarosokat fogok bevenni -és ez ma is szabály-, akik gyülekezeti tagok. Időközben rengetegen jelentkeztek akadémista barátaim, külsősök, akikkel együtt énekeltem más kórusokban, de én mindig elzárkóztam az elől, hogy úgy növeljem a kórus szakmai színvonalát, hogy külsősöket vonok be - az valahol nem lett volna igaz.

Ezért aztán elkezdődött egy munka, aminek lényege a nevelés volt. Én akkor a Kossuth Lajos Gimnáziumban tanítottam, és igen sok tanítványom került be, akik a gimnáziumi énekkarban is énekeltek a kezem alatt, s aztán ideszoktak a templomba. Ma is jó néhányan énekelnek olyanok, akiknek osztályfőnöke voltam, s aztán egyszer csak elkezdtek templomba járni, majd utána az énekkarba (Kreisz Cecília, Fock Zita, Fock Balázs és sorolhatnám). Elkezdődött egy zenei nevelés is, az én frissen hozott tudásommal akkor technikai újításnak számított egyfajta új beéneklési rendszer és technikai módszer, amelyeket én itt kezdtem el alkalmazni, illetve elég komoly gondot fordítottunk arra, hogy minél több zeneértő, kottaolvasó legyen a kórusban. Ez hosszú folyamat volt, s ennek a folyamatnak a végén ma már mondhatom, hogy a mi kórusunkban négy olyan ember van, aki maga is karnagy, a szólamvezetők általában zeneakadémiát végzett emberek. Így egy nagyon komoly szakmai háttérre tudok támaszkodni, s a kórusunk kilencven-kilencvenöt százaléka kottaolvasó, zenével foglalkozott vagy foglalkozó ember.

Énekelnek-e még alapító tagok a kórusban?

Hála Istennek, igen. A férfikarban Bakonyi Miklós és Brandenburg Sándor, akik harminc esztendeje kórustagok, a női karból sajnos már csak egy, Kiss Lajosné Takaró Emma nővérem. Egy évvel ezelőttig, ameddig édesanyám meg nem halt, ő volt még alapító tag a kórusban, s hát természetesen én.

Gondolom, az első szolgálat a gyülekezetben volt. Emlékszel-e rá, s arra, hogy az első külsős szolgálat hol volt?

Igen. Amikor elkezdtünk énekelni, akkor hamar, talán egy hónappal azután, hogy a kórus megalakult, már énekeltünk a templomban egy egyszerű művet: Jordánnak boldog partjai...,¹ ami egyoldalas, nagyon szép művecske. Ezt annak idején nagy-nagy

erőfeszítéssel tanultuk meg, de hihetetlen boldogság volt az első templomi szolgálat. Emlékszem rá, apám prédikált, földicsérte nagyon a kórust, s így utólag visszagondolva, hát..., az a hangzás azért nem lehetett az igazi, inkább a lélek szólt belőlünk mint a tehetség vagy képzettség.

Az első külsős szolgálatunk egy ökumenikus szeretetszolgálat volt, mégpedig a reformáció hetén 1978-ban, a pesterzsébeti protestáns gyülekezetek szokásos reformáció heti ökumenikus alkalmán énekeltünk, ha jól emlékszem, a Klapka téren vagy Szabótelepen. Harminc évre visszamenőleg megvan a kórusnak az összes naplója, hiszen tudni kell, hogy kórusnaplót vezetünk minden próbáról, tudjuk, ki hiányzott, ki nem, gyűjtjük az „aranyköpéseket”, illetve azokat az eseményeket, amelyek ebben a harminc évben történtek a kórossal, így ennek is utána lehet nézni.

Van-e olyan hely, ahova többször is hívták a kórust, netán még ma is rendszeresen hívják?

Rengeteg ilyen hely van, külföldi és magyarországi egyaránt. Máramarossziget a testvérgyülekezetünk, ahol nagyon sokszor megfordultunk, hasonló a helyzet a hollandiai Stenvejjkel, három alkalommal ők, három alkalommal mi voltunk egymásnál énekelni. Mindez az elmúlt tizennyolc évben, így mondhatni, két évente rendszeresen vannak találkozók

Magyarországon is nagyon sok olyan hely van, ahova szívesen jártunk és járunk. Nagyon fontosnak tartjuk a szeretetszolgálatot, ezért minden évben vagy öreg otthonba vagy szociális otthonba megyünk énekelni, így gyakorlatilag Magyarország ilyen típusú intézményeit szinte bejártuk már. Almásneszmélybe² hosszú időn keresztül minden évben elmentünk, az ottani szeretetotthon gyermekei, fiataljai, ápolottjai nagyon jól ismerték és ismerik Pesterzsébet-Központ nevét. Hosszú, most már másfél évtizedes kapcsolat alakult ki a Dél-Pesti Kórházzal is, adventben, karácsony környékén egyszer vagy kétszer szolgálunk ott, hol a

¹ Jobbágy István – A Jordánnál; Bárdos Lajos feldolgozása (Evangéliumi Vegyeskarok)

² Dunaalmás és Neszmély korábban össze volt vonva

cukorbetegéknél, hol a kivarrottaknál, hol a nyugdíjasok hívnak meg bennünket hol az ápolónők.

Sokfelé járt a kórus az elszakított területeken is...

Mindenhol. Kárpátalja, Délvidék, Erdély és Felvidék számunkra olyan hely, ahol nagyon sokat voltunk, és amit nagyon szeretünk. Ott magyar gyülekezetek vannak, és óriási szeretet vesz bennünket körül. Mindig több napot töltünk el.

Van-e különösen is kedves, emlékezetes esemény a sok szolgálat között?

Az az igazság, hogy olyan mérhetetlenül sok szolgálat van, hogy nem is emelnék ki szükségszerűen egyet. Volt olyan év, amikor negyvenhárom szolgálatunk volt. Nyári szünettel ez majdnem heti egy alkalom. Az átlag húsz és negyven között van. Nagyon nehéz lenne egyet kiemelni, mert leggyakrabban nem érzékeli az ember, hogy az ő szolgálata mit jelentett. Néha évek múlva derül ki, egy-egy mostani kórustag elmondásából, hogy az ő szívében hat, nyolc, tíz, tizenkét évvel ezelőtt az évről hangversenyen született meg a döntés Isten mellett, vagy hogy a kórusban szeretne énekelni. Van, aki nyolc évet várt arra, hogy ebben a kórusban énekelhessen, hiszen a felvétel nem teljesen szabad, és nem az kerül be, aki jelentkezik, hanem aki jelentkezik, türelmes és alkalmas.

Emlékszem, az évek során több vendégművész is szolgált a kórossal...

Igen. A mi kórusunk életének meghatározó segítő személyisége volt Máté János. Számomra azért is áldott emlékű Máté János barátom, aki már a mennyből nézi a magyarországi kórusok néha vergődését, mert közel két évtizeddel ezelőtt szólított meg -jó barátságban voltunk addig is-, hogy a debreceni kántorképző mintájára meg kellene alkotni a budapestit is. Ő szervezte meg, mi ketten vezettük tíz éven keresztül. Én a nagy kórust vezettem, illetve az összes csoport karvezetés óráját tartottam, ő pedig fáradhatatlanul, alázatos szívvel, lélekkel

csinálta a többi munkát. Így a budapesti kántorképző léte Máté János nevéhez fűződik, s én nagyon büszke vagyok, hogy alapító munkatársának fogadott el. Azóta országszerte végeznek a karnagyok szolgálatot, különösen is a Dunamelléken – azok szinte mind a mi kezünk alól kerültek ki.

Néhány éve pedig Kémenczy Antal szolgált a kórossal rendszeresen.

Igen. Kémenczy Antal számunkra azért nagyon fontos személyiség, egyrészt, mert meggyőződésem, hogy ebben a mostani generációban kiemelkedően a legtehetségesebb a magyar egyházzenei életben, amihez egyfajta fiatalos jókedv, lendület, és a szolgálat iránti magától értetődő alázat kapcsolódik. Nem éreztem benne soha valamiféle aszketizmust, nem éreztem azt, hogy számára a szolgálat valami kemény dolog, hanem tiszta szívvel és felszabadultan teszi. Másrészt Anti is tanítványom volt, hiszen a budapesti kántorképzőn nagyon jól emlékszem azokra az évekre, amikor a karvezetés csoportomba járt, már akkor látszott rajta, hogy kirobbanó tehetség. Nemcsak karvezetésből, hanem elsősorban a hangszereken.

Nagy a kórus repertoárja, a zeneileg, technikailag egyszerűbbektől az összetettebb, tudatosabb technikát igénylő kompozíciókig. Három válogatott, szép felvétel is megjelent.³ Lesz-e a trilógiából tetralógia?

Igen, készülünk egy új cd megjelentetésére, amelynek érdekessége az lesz, hogy először lépünk ki abba a világba, amelyik nem pusztán egyházzenei, s nem pusztán református műveket énekel. Kórusunk életében nagyon nagy jelentőségű volt, amikor húsz év folyamatos és töretlen fejlődés után létszámailag is – ekkor értük el a negyvenfős létszámot – és főként technikailag fejlődöttünk oda, hogy már elég erőt és felkészültséget éreztem a kórusban arra, hogy nagyobb vagy egészen nagyszabású oratórikus műveket is énekeljünk. Ez volt az az időszak, amikor elkezdtük Händel Messiás, Vivaldi Magnificat

³ Fájdalmak férfai (1999.), Néked zengünk (2000.), Jubileum 25 (2003.)

vagy az utóbbi időben Ramirez Creol Mise c. művét énekelni, melyek komoly fizikai állóképességet és szakmai felkészültséget feltételeznek.

A kórusunk másik fő profilja a huszadik századi magyar kompozíciók bemutatása, megszólaltatása. Ez is egy nagyobb fejlődés volt, hiszen több mint húsz év után mertem hozzányúlni olyan Kodály-kompozíciókhoz, amelyek óriási technikai felkészültséget igényelnek – ilyen az Öregek, és a Jézus és a kufárok –, ezek a legnagyobb formátumú és szabású művek.

Az utóbbi időben modern magyar egyházi muzsikát is éneklünk, elsősorban Tillai Aurél műveit, aki az én mesterem volt Pécsen, és akinek köszönhetem azt, hogy olyan elkötelezettséggel csinálhatom a dolgot, ami szintén nem fáradtságot és egyebet jelent, hanem a zene iránti olthatatlan szeretetet és alázatot. Ezt tőle tanultam. Technikailag is amit tudok, Tillai Auréltól tanultam. Őt tekintem mesteremnek, aki egyébként kiváló karnagysága mellett zseniális zeneszerző is. A Tillai-művek egész újszerűen szólaltatják meg a XX-XXI. századi hívő ember minden kételyét és ugyanakkor a mindig feloldozást találó akaratát és érzelmeit ezekben a kompozíciókban.

Engedj meg kérlek, egy személyes kérdést. A kórusvezetés öröm, szolgálat, időnként mégsem olyan egyszerű. Volt-e az elmúlt évtizedekben olyan érzésed, hogy hullámvölgyben vagy a kórust és/vagy annak vezetését illetően?

Sokszor. Harminc év alatt nagyon sok hullámvölgyet és hullámhegyet megéltünk. Ez nem csak azon múlik, hogy a kórus milyen állapotban van, hanem azon is, hogy a kórusvezető. Ha őszintén visszanézek erre a három évtizedre – több mint egy emberöltő –, nagyon sok idő, akkor meg kell állapítsam, bizony voltak hullámhegyek, hullámvölgyek. Volt olyan időszak, amikor gondolkodtam azon, hogy átadom a helyem másnak. Hála Istennek, a kórustagjaim erről mindig lebeszéltek mindenféle fenyegetésekkel, hogy akkor nem is járnak többet énekkarra. Ma is hálás vagyok

azoknak a kórustársaknak, akik ezekben a nehéz időkben is kitartottak. Néha az embert a maga gyengesége vagy fizikai gyengesége, a betegség és még sok minden tudja olyan helyzetbe hozni, hogy a kórus életét talán borúsabbnak látja, mint amilyen az valójában. Ugyanakkor természetesen a kórus egy mindenre rendkívül nagyon érzékenyen reagáló élő test. Az a csodája, hogy itt nem szolisztikus hangú emberek ülnek, hanem olyanok, akik szeretik a zenét, és sok-sok időt áldoznak erre, ki ilyen, ki olyan képességekkel. Amikor azonban együtt az egész megszólal, akkor ők soha nem az egy -huszonötödét, - harmincötödét vagy -negyvenedét adják a szolgálatnak, hanem mindig az egészet. Mindenki egy-per-egy.

Január óta működik a gyülekezet fiataljaiból álló kis ifjúsági kórus. Néhány hónappal mögöttünk kérdzem, milyen jó tanácsot, illetve legalább harminc évre a tarisznyába való útravalót tudnál adni?

Az első tanácsom, hogy tudatos válogatásra van szükség. A mi fiataljaink nagyszerű fiatalok, majd százötvenen, nagy a merítési lehetőség. Ugyanakkor ez az a műfaj, amihez nem elég a kedv. Ma teljesen megváltozott körülmények között él ez a gyülekezet, hiszen amikor én elkezdtem ezt a szolgálatot, éppen a legnehezebb korszakát élte. Lebontották a gyülekezet területének hetven százalékát, de még nem álltak az új épületek, azok a bizonyos lakótelepek, amelyek a Kossuth Lajos utcától északra a Határ útig húzódnak. Miközben a gyülekezeti tagokat innen elköltöztették, de még nem jöttek újak, hihetetlen nehézségeken ment keresztül a mi gyülekezetünk. Az ifjúságban, a templomba járók számában ez nagyon megmutatkozott. Akkor valóban azt lehetett csinálni, hogy aki jött, az énekelt. De az egyházi kórusok egyik nagy kísértése az, hogy azt gondolják, elég csak az elhatározás az énekléshez. Ezért van annyi rossz egyházi kórus. Isten szolgálata sok területen elképzelhető, de mindenki azon a területen szolgáljon, amihez van tehetsége.

A második jó tanács: hihetetlenül fontos, hogy jól válassza meg ez a kórus a repertoárját. Nem szabad erőn felüli műveket adni nekik, mert az

zsákutcához vezet. Inkább egyszerűeket kell tökéletesre csiszolni.

A harmadik tanácsom a kitartás. Isten a hűséget mindig megjutalmazza. Aki hűséges a szolgálatban, biztos lehet benne, hogy Isten is hűséges hozzá.

Köszönjük szépen mind a tartalmas beszámolót, mind a fiatalságnak szóló jó tanácsokat.

Van-e valami, amit még fontosnak tartasz itt elmondani?

Igen. November 9-én lesz a kórus jubileumi hangversenye, ezúton is szeretettel hívunk és várunk mindenkit. Ez egy igen nagy szabású kórushangverseny lesz, hiszen olyan művekből hangzanak el részletek mint Händel Messiás, Vivaldi Magnificat, Ramirez Creol Mise, a XX. századi magyarok közül, a romantika legszebb művei mintegy másfél órás reprezentatív előadásban. Megpróbáljuk erőnk maximumát bedobva azt a szolgálati teljesítményt nyújtani, ami reméljük, hogy sok száz ember számára lesz majd gyümölcsöző.

Izgatottan várjuk a szép alkalmat. Köszönöm szépen, további életedre, szolgálataidra Isten gazdag áldását kívánom, s legalább még harminc ilyen termékeny évet...

Bp., 2008. szeptember 28.

Temesvári Mónika

Kitekintő

Évfordulók szeptember 15-től december 15-ig

Szept.15.

1983 (20 éve történt)

Meghalt 1983. Szervátiusz Jenő (Bp.) szobrász (sz: Kolozsvár, 1903. július 4.)

Szept.23.

1883 (120 éve történt)

Megszületett 1883. Gundel Károly gasztronómus, vendéglátós

Okt. 1.

1908 (100 éve történt)

Henry Ford bemutatta első széles tömegeknek készült autóját, a T-modellt, melynek ára 825 dollár volt.

Okt.7.

1883 (120 éve történt)

Meghalt Török Pál református püspök

Okt.10.

1858 (150 éve történt)

Megszületett Prohászka Ottokár (Nyitra) katolikus püspök, országgyűlési képviselő, egyetemi tanár, MTA rendes tagja

Okt. 17.

1803 (205 éve történt)

Söjtörön megszületett Deák Ferenc magyar politikus, akit kortársai "a haza bölcsé"-nek neveztek megfontoltsága és tisztessége miatt.

Okt.31.

1918 (90 éve történt)

Két sikertelen merénylet után Budapesten, a Hermina úti villájában lelőtték az 57 éves gróf Tisza István egykori miniszterelnököt.

Nov. 1.

1918 (90 éve történt)

 Gróf Károlyi Mihály liberális reformpolitikus önálló magyar kormányt alakított, amelynek 1919.01.11-ig volt miniszterelnöke

Nov. 2.

1938 (70 éve történt)

 Az első bécsi döntés alapján Magyarország visszakapta a Felvidék 50 km széles sávját.

Nov.10.

1483 (525 éve történt)

 Eislebenben megszületett Luther Márton német teológus, a reformáció elindítója.

Dec.17.

1903 (105 éve történt)

 Az amerikai Wright fivérek az Észak-Karolina állambeli Kitty Hawk közelében végrehajtották repülőgépükkel az első sikeres motoros repülést.

**„Az pedig az örök élet, hogy
megismerjenek téged”
(János 17:3.)**

Pesterzsébet, 2008-07-27

Takaró Tamás, esperes

Lekció: Mózes I. 2; 18-25

„És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítő társat, hozzá illőt. És formált vala az Úr Isten a földből mindenféle mezei vadat, és mindenféle égi madarat, és elvivé az emberhez, hogy lássa, minek nevezze azokat; mert a mely nevet adott az ember az élő állatnak, az annak neve. És nevet ada az ember minden baromnak, az ég madarainak, és minden mezei vadnak; de az embernek hozzá illő segítő társat nem talált vala. Bocsáta tehát az Úr Isten mély álmot az emberre, és ez elaluvék. Akkor kivón egyet annak oldalbordái közül, és hússal tölté be annak helyét. És alkotá az

Úr Isten azt az oldalbordát, a melyet kivett vala az emberből, asszonynyá, és vivé az emberhez. És monda az ember: Ez már csontomból való csont, és testemből való test: ez asszonyembernek neveztessek, mert emberből vétetett. Annakokáért elhagyja a férfiú az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté. Valának pedig mindketten mezítelenek, az ember és az ő felesége, és nem szégyenlik vala.”

Alapige: Mózes I. 1, 27; Mózes I. 2, 18

„Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá és asszonynyá teremté őket. (...) És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzek néki segítő társat, hozzá illőt. ”Kedves Testvérek! A mai igehirdetésnek ez az alapigéje: „Férfiúvá és asszonyjá teremtette őket”. Két héttel ezelőtt arról prédikáltam, arról szólt Isten igéje és annak a magyarázata közöttünk, hogy: Kicsoda az ember?

Erre a kérdésre kerestük együtt a választ és gondolkodtunk erről. Elmondtam, hogy ez a kérdés, illetőleg a kérdésre adott válasz evidencia volt egészen a XVIII. század végéig, a XIX. század elejéig. Azt válaszolták ugyanis az úgynevezett keresztyén kultúrkörben egységesen: Hogy kicsoda az ember? Nagyon egyszerű! Az ember teremtmény, az ember Isten teremtménye. Ilyen egyszerű a válasz.

És aztán elkezdett az ember idővel e mellé az evidencia mellé kérdőjeleket tenni: Biztos? Az ember Isten teremtmése? Egészen biztos? Nem lehetett ez másként? Nem lehet erre valami más választ is adni, talán ennél igazabbat, teljesebbet, pontosabbat? Mára odáig jutottunk, hogy tulajdonképpen erre a kérdésre, miközben évszázadokon keresztül egyértelmű volt a válasz, hogy az ember = Isten teremtmése, teremtménye, ma nem tudjuk a választ. Nem tudjuk, hogy kicsoda az ember. Nem tudunk rá helyes, jó választ adni magunknak.

Egész emberi életünk iszonyatos nagy és gyors változások sodrásába került. Az ember értelme alkotja és hozza meg ezeket a változásokat, de mindeközben amit létrehoz, azt el is szenvedti az ember. Hihetetlen gyorsan változik a világ, szinte követhetetlen gyorsasággal változik, és változik benne az ember is. És aki

megteremtette ezt a turbulensen, gyorsan változó világot, önmaga közben egy lelassult szellemi, lelki állapotban nem tudja követni ezt a gyorsan változó világot.

Ezért elbizonytalanodott az ember sokféleképpen, atekintetben is hogy kicsoda ő. Kicsoda vagyok én? Kicsoda az ember? Ezek a gyors változások ugyanis szinte mindent elsodortak az ember mellől, ami adott neki egy tartást, egy bizonyosságot, egy magabiztosságot. Ezért a XXI. századba úgy érkezünk, így ide Európába is, hogy teljes bizonytalanságban élünk.

Azok a bizonyosságok amelyek tartást adtak az embernek, azok eltűntek. Ilyen volt a család. Nincs ma család, széthullik. Ilyen volt a házasság intézménye. Ilyen volt az identitásom, az öntudatom, a hitem, a nemzettudatom, közösségekhez való szoros tartozásom, és ezek mind kicsúsztak alólunk. És ebben a rohanó világban teljesen elbizonytalanodott az ember. Az értelmünk rohanását, száguldását, gyors sikereit nem követte emberségünk, lelkiségünk, szellemi igényességünk. És egyáltalán nem követte a belsők, a lelkiek iránti affinitás. Sőt egyenesen rossz irányt vettünk.

Mi vezetett ide? Ami a lelki növekedésünket, az előrejutásunkat, a lépéstartást ebben a gyorsuló világban a technikával és a technológiával, a lelkünk fejlődése nem követte. Hogy ez nem következik be, ennek alapvetően az az oka testvérek, hogy félretettük a Bibliát, és a Bibliával együtt félretettük az Istent is. Amíg volt Bibliánk, amíg volt Isten, volt hol megmérjük önmagunkat. Mára eldobtuk a szellemi, lelki mérlegünket. Amíg volt Isten és volt Bibliánk, volt előttünk egy tükör, amelyikbe belenézhattunk, és időnként láthattuk, hogy előre megy az életem, vagy vissza. Fejlődök vagy korcsosulok, több leszek vagy kevesebb. De a tükröt is összetörtük. Ma az ember nem tudja hol megmérni önmagát, ezért azt sem tudja igazán, hogy kicsoda vagyok én.

Így alakult ki, hogy a modern ember mindent magához mér, és eszerint mondja valamire vagy valakire, hogy jó vagy rossz. Nincs abszolút mércéje, csak ő. Így jutottunk el

odáig, hogy amit egy modern ember maga átél és megtapasztal, arra azt mondja hogy hiszem. És mindent, amit ő át nem élt, és meg nem tapasztalt, arra azt mondja hogy ez nem lehetséges. Nincs többé mércéje, nincs többé tükre. Mindent magához mér. Kicsoda az ember? A régi választ már nem tudjuk. Az újat meg még nem tudjuk. Kicsoda vagyok én? Egy evolúciós végtermék? Nem vagyok én ennél sokkal több? A legfejlettebb emlősállat után még egy kapoccsal jövök én? Én kérdezem: Biztos, hogy ez vagyok? Biztos, hogy csak ennyi vagyok?

Menjünk vissza az öreg, drága Bibliához. Mit mond a Bibliánk, amit félretettünk, és vele együtt Istent? Mit mond a Biblia, ki vagyok én? Kicsoda az ember? Azt mondja, hogy az embert Isten formálta a káoszból kozmoszá szépített földnek porából. A természetből kimarkolt Isten. Ez a porsátorom. És az embert Isten tette élő lélekké, amikor a bibliai leírás szerint életnek leheletét lehelte az emberbe. Azóta tudjuk, van egy elmúló részünk, a porsátorunk, és van egy örökkévaló részünk, egész életünk központi része, a lelkünk. Ezen nem fog a halál. Amit Isten kimarkolt a porból, a természetből, az visszakerül oda. És amit Isten, mint életnek leheletét lehelte az emberbe, az odakerül Isten elé.

Az a baj testvérek, hogy mára az úgynevezett modern ember megszűnt élményszerű kapcsolatban lenni a természettel, amiből vétetett. Nincs élményszerű kapcsolata az embernek a természettel. Két hete mondtam, hogy ha most kivinném a gyülekezet tagjait a kertembe, és azt mondanám itt vannak sorba a gyümölcsfák, csak a levelét nézheted, tudod-e hogy milyen fa. A legtöbben megbuknának. Megszűnt az élményszerű kapcsolatunk a természettel, ahonnan kiemelt az Isten. És megszűnt az élményszerű kapcsolatunk Istennel, aki élő lélekké tett bennünket. Se azt nem ismerjük ahonnan vagyunk, sem azt, aki által élő lelkek vagyunk. Jó felé megy az emberiség?

Kicsoda az ember? Túlszaladó intellektussal és elmaradó egyéb képességekkel élünk. Ki az ember? Hadd adjak egy megfogalmazást, amit kicsit körbe is fogok még járni. AZ ANYAGI, A TESTI VILÁG, ÉS AZ ISTENI, A

SZELLEM VILÁG MEZSGYÉJÉN JÁRÓ ÉS ÉLŐ LÉLEK AZ EMBER. Akinek mindig a lelke marad a centrális része. Akármennyire arra felé fog torzulni a világ, hogy a testünk akar a centrális része lenni az életünknek, mégis úgy van Isten eredeti rendjében, hogy a lelkünk a centrális része az életünknek.

Kicsoda az ember? **AZ, AKI PORSÁGA ÉS SZENTSÉGE FENKÖLTSÉGÉBEN ÉS FESZÜLTSGÉBEN ÉL.** Mert azt mondja Isten ígéje a Zsoltárok könyve 8. részben, hogy Isten amikor megteremtette az embert – most is olvastam – a maga képére és hasonlatosságára, alig tette kisebbé az embert önmagánál az Isten. Tehát egyszerre a porságunk és a szentségünk feszültségében és ugyanakkor nagyra méltatásában élünk. Jaj, ha a porságunk eldönt mindent és a szentségünk hull alá! Az ember az, aki méltósággal élheti meg, hogy természethez kötött, mint Isten által a földből kimarkolt ember a maga emberségét. És aki méltósággal élheti meg hogy Isten Lelke által vagyok ember. Nem kerültünk ettől a méltóságtól nagyon messze?

Igen, ez a porságunk és egyszerre szentségünk óriási feszültséget jelent az embernek és az emberben. Az, hogy a teste és az Istentől kapott lelke egyensúlyát megtalálni, hogy ezt megtaláljuk, ez egy különös dolog, de lehetséges. Kedves testvérek! Hogy ebben a nagy feszültségben jól döntsünk, ahhoz az kell, hogy a vágyunk és akaratunk keresőjét, a lelkünket jól tájoljuk. Mert a lelkünk nem más, mint a vágyunknak és az akaratunknak a keresője. A Biblia szerint csak két irányba tájolhatunk és fordulhatunk a lelkünkkel. Az egyik a démoni világ. A démoni világ ránk tör. Mint a gonosz lelkek a Jézus példázataiban. A démoni világ rátör az emberre, kirabolja, kifosztja, lemezteleníti. Lelkünk és akaratunk keresőjét fordíthatjuk a démoni világ felé, vagy az isteni világ felé. És hogy kivé leszünk, hogy leszünk-e bibliai értelemben vett emberré, kiteljesedő emberré, boldog emberré, az azon múlik, hogy a lelkünkkel merre fordulunk, hova tájolunk.

Az ember teremtmény, Isten alkotása, akinek kettős feladata van: művelnie kell a rábízottat, azaz tudománnyal, kultúrával, sok szellemi energiával szépíteni a világot, és őrizni. Emlékeztek? Őrizniük kellett az Édenkertet. Kitől? Mitől? Hogy a rend, amit Isten teremtett, a kozmosz, vissza ne hulljon a káoszba, a rendetlenségbe. Nem érzitek sokszor a bőrötökön, hogy tép ez bennünket, hogy visszahulljunk a káoszba, egy rendetlen rendben élünk? Nem így élnek egyre többen a házasságukat, a magánéletüket? Nem így nevelik az emberek a gyermekeiket, hogy visszahullnak az isteni rendből egyfajta kaotikus állapotba, ahonnan kiemelte az Isten az embert? Minden azon múlik, hogy a lelkedet, a keresődet ki felé tájolod.

Lépjünk azért gyorsan tovább is, mert ma arról szeretnék szólni, hogy férfivá és asszonnyá teremtette őket. Az embernek a belső szerkezete, a teste, a lelke, egy rendkívül komplex valami a maga működésében. Rendkívül komplex, rendkívül gazdag és egészen csodálatos, szinte megismerhetetlen és megfejthetetlen. Óriási titok ez a mi egész belső szerkezetünk. Ahogy a testünk, a lelkünk, és amikor elér Isten szelleme, Isten Lelke hogy munkálkodik együtt bennünk. Ezért minden ember izgalmas nagy titok, szinte megfejtethetetlen. Csodálatos.

Az ember testével és lelkével foglalkozó tudományágak sok szép eredményre eljutottak, de gyerekcipőben járnak még. Sem a testünk szerkezetét, sem a testünk és szellemünk, lelkünk egységét, együtt munkálkodását igazán nem ismerjük még. De vajon többet tudunk a világ összefüggéseiről? Tudjuk, hogyan függnek össze a fizika törvényszerűségei, amelyek meghatározzák a világmindenség mozgását? Egy-egy törvényszerűsége rájövünk, de valamiképpen teljes rend van az egészben, hogy kapcsolódnak ezek a rendek egésszé? Hogy kapcsolódunk mi, ember a másik emberhez, mi emberek a természethez? A földünk, a mindenséghez, a mindenség Istenhez? Mennyi fantasztikus összefüggés, micsoda rendszer és ebben ott van az ember! És milyen messze vagyunk attól, hogy ezt a titkot értsük már!

Sokszor kimondtam a szót, hogy ember, de vajon van-e ilyen? Nem fikció ez? Nem egy filozófiai megközelítés? Nem egy absztrakció? Amikor kimondom, nem mindig férfiról beszélek, és nőről? Ki az az ember? Van úgy, hogy van a férfi, van a nő és még van az ember? Nem úgy van, hogy van a férfi és van a nő? Tulajdonképpen, ilyen hogy ember, szinte nincs is. Az ember mindig vagy férfit jelent, vagy nőt. „Férfiúvá és asszonnyá teremtette őket.” Kedves testvérek! Ez azt jelenti hogy sem a férfi, sem a nő, nem hordozza önmagában az ember teljességét. Egyik sem hordozza önmagában. Amit emberi létnek nevezünk, az a Biblia szerint a férfi és a nő együtt. Együtt. Ez az emberi lét. Egymással kiegészítve van az ember. Amikor a férfi a nővel van kiegészítve, a nő a férfivel, akkor mondja a Biblia hogy ember. Akkor értjük jól, ha ez a kettőt együtt értjük. És nem lesz ma időm rá, de azért hadd érzékeltessem veletek, hogy mennyire fontos dolog lenne tisztába tenni ezeket a kérdéseket. Mert ezen keresztül értenénk meg igazán, hogy mit, miért és hogyan rontunk el minden emberi kapcsolatunkban.

Az ember tulajdonképpen töredékes a férfiben is, meg a nőben is. Szinte kibogozhatatlan titok ez. Ezt az alapigét olvastam: „Teremté tehát Isten az embert (egyes számban, igaz?), férfiúvá és asszonnyá teremtette az embert.” Hogy van ez? Később azt mondja: „Lesznek ketten egy testté.” Pál apostol amikor minderről beszél, férfi és nő dolgáról, akkor így fejezi be: „Felette nagy titok ez.” És tényleg az. Valamiképpen úgy van ez a titok, hogy a férfit emberré, most a bibliai szóra gondolatok, a nő teszi. A nőt emberré meg a férfi teszi. Nagy titok ez! Persze megáll és megél a férfiember is, meg a nőember is egyedül. Tudja ezt Isten is, látjuk magunk is. De rögtön hozzát teszi Isten igéje: „De nem jó neki.” Nem jó neki egyedül.

A tudomány nagyon leegyszerűsítette ezt az egész kérdést, mert azt mondta, hogy a természetnek van egy ügyes cselvetése, amivel ráveszi az embert hogy utódokat hozzon létre, ez pedig nem más mint a kéj

érzete, amelyik ott van minden emberben, a természet ezt belénk produkálta, mondja a tudomány, ott van bennünk és ezzel az érzéssel rávesz bennünket hogy forduljunk a másik nem felé és utódaink jöjjenek majd ennek kapcsán létre. Nagyon le van ez egyszerűsítve. Tényleg van a természetnek egy ilyen ügyes cselvetése, ha már ezt mondjuk, de sokkal többről van itt szó. Persze a tudomány hozzát teszi, hogy ide még jön a zene, a szerelem, a kultúra és a jó ég tudja milyen vibrációk sora, szépítsük egy kicsit. De valójában lemeztelenítve ennyi: belénk van programozva. És mint a gép engedünk neki.

Isten igéje szerint sokkal többről van itt szó férfi és nő dolgában. Az egyház is sokat küszködik ezzel a kérdéssel, főleg a mögöttünk levő évszázadokban, férfi és nő kapcsolatával. Nagyon megküszködött ezzel az egyház és még mindig nem tud igazán őszintén beszélni sok esetben erről a kérdésről. Azt mondják: A férfi és nő azért van egymás mellett tényleg, hogy szaporodjanak, sokasodjanak és utódokat hozzanak létre, de aztán hagyjuk ezt az egészet, mert annyi bűn, annyi tisztátalanság is csapódik mellé, Isten embereinek, a hívő embereknek magasabb rendű életet kell élnie, hagyjuk ezt az egészet, nem menjünk ebbe úgy bele! A tudomány ilyen primitív módon kezeli, a keresztyénség és az egyház meg sokszor prűd módon kezeli ezt a nagyon nagy kérdést. „Férfiúvá és asszonnyá teremtette őket.” A legtöbben úgy élik át ezt az egész dolgot, hogy a létem legmélyén ember vagyok, és úgy kifelé jövet mindenemben meglátszik, hogy férfi vagyok, vagy nő vagyok. De a lelkem legmélyén egy ember vagyok. Általában így gondolkozunk. Szokták is ma mondani nagyon csúnyán, hogy: „emberből vagyok”. Nem. Ember vagyok, nem emberből vagyok. Sokan gondolják úgy, hogy ott a lelke legmélyén mindenki egyformán ember, és csak úgy kifelé jövet a külső és egyéb jegyekből meglátszik, hogy ez egy férfi-ember, ez meg egy női-ember. De nem így van! Isten igéje szerint a lelke legmélyén is a nő nő, a férfi meg férfi. Nem úgy van, hogy belül egyformán emberek vagyunk, és egyszer csak megjelennek a külső jegyek és kiderül, hogy ez nő, ez meg férfi. Nem-nem! A sejtjeink is mások, a lelkiségünk

is más. Mert más az Istentől kapott programunk és feladatunk! Egészen más!

Kedves testvérek, azt olvastam az ígében, hogy embernek lenni azt jelenti, hogy hiányt szenvedek. Hiányzik a hozzám illő. Az emberlét azt jelenti, hogy hiányt szenvedő ember vagyok. Hiányzik az aki éppen hozzám illik. Átéli az ember, hogy valaki hiányzik és sóvárogni kezd utána, és keresni kezdi. Mert megáll Isten ígéje, hogy: „Nem jó az embernek egyedül lenni.” Hiánnyal él az ember addig, amíg az embersége ki nem teljesedik. És az emberségünk a másikkal teljesedik ki. Ez tényleg ott van Isten teremtetési rendje szerint bennünk. Akkor éljük át és éljük meg a teljes emberségünket, amikor kiegészül az, aki én vagyok, azzal, aki nem én vagyok. Ezért hiányérzettel él az ember, és keresi a párját. Sóvárog az után, aki majd szereti őt.

A mi időszakunk egyik legnagyobb drámája az lett, hogy az emberekben egyre nagyobb erővel ott él a vágy, hogy szeressen engem valaki. És mindeközben oda jutottunk, hogy én meg nem tudok szeretni senkit, de igazából nem is akarok. Mindenki keresi azt, aki engem szeret. És figyeljétek meg hogy milyen hamar elfordulunk azoktól, akiktől azt vesszük észre, vagy olyan érzéseket veszünk, hogy ez engem nem szeret. Minek menjek ezzel én egy társaságba? Miért álljak vele szóba? Mi közöm van nekem ehhez? Keresem azt, aki engem szeret, keresem azoknak a közösségét, akik engem szeretnek. De én? Ki keresi az én közösségemet, tudván hogy én meg szeretem őt? Kik áhítoznak, óhajtoznak a társaságomban lenni? Mennyien? Tudván hogy én meg szeretem őt!

Sokat beszélünk a magányról. Nem azért van, mert keressük azokat, akik szeretnek bennünket, de mi nem szeretünk senkit? Úgy nem, hogy óhajtozzanak utánam! A szeretetnek különböző formái és szintjei vannak. Valójában mindenki a magasabb rendű szeretetet keresi, és mindenki azt éli meg, hogy az alacsonyabb rendű szeretetet kapja. Mindig egy emelkedettebb, magasabb rendű szeretet után vágyódunk. És mindig az alacsonyabb rendűt kapjuk. Ezért van

egyrészt folyamatos szeretetéttség bennünk, másrészt ezért vagyunk annyira csalódottak az emberekben. Legtöbbször ezt a házaspárok élik meg egymással, hogy egy magasabb rendű szeretetet szeretnék kapni, és egy alacsonyabb rendű szeretetet kapok.

De vajon mit adsz? Mert tényleg szeretetre vágyunk. Az ember reméli, hogy most megkapom, őtöle meg fogom kapni, aztán hamar kiderül hogy valamilyen alacsonyabb szinten elfut a testi szerelem az igaz vágyakozás mellett. És ott marad az igaz vágyakozás kielégítetlenül. És ott marad az ember csalódva. A szeretetnek különböző fokozatai vannak, ezeket most kénytelen vagyok átlépni és nem elmondani, de azzal befejezzük, hogy teremtetette férfiúvá és nővé. Csak akkor lesz egy férfi férfi, ha ki tud bontakozni egy nő szeretetében. És egy nő akkor lesz igazán nő, ha ki tud bontakozni, szabad teret kap a férfi szeretetében. Hogy azzá legyen mind a kettő, akinek Isten elgondolta. Mert van arca mind a kettőnek. Van küldetése mind a kettőnek. Van Istentől kapott elrendelt útja mind a kettőnek. Az az igazi szeretet, amikor a társam ki tud bontakozni mellettem, és azzá lehet, akinek Isten akarja. Emlékeztek rá Jézus hogy csinálta ezt, sorolhatnám a példákat, csak egyet mondok Péterrel? Bocsánat hogy így mondom: egy buta halászemberrel? Hogy bontakoztatta ki benne azt, amit így fogalmazott: „Te köszikla vagy, és ezen a kösziklán megépítem az én egyházamat.” És egy egyszerű halászember Jézus szeretetében kibontakozott. Emlékeztek ott a Tibériás tenger partján, amikor visszamegy halászni. Jézus odamegy hozzá és csak kérdezi: „Szeretsz engem Péter?” És mit mond mindig? „Legeltesd az én bárányaimat.” Kibontakozik Jézus szeretetében ez a nagyon egyszerű ember, és köszikla lesz belőle. „Férfiúvá és asszonnyá teremtettem.” Egymás szeretetében Isten ki akarja bontakoztatni azokat az ajándékokat, kincseket, amiket elhelyezett a másik életében. Akárhogy néztél, vagy gondoltál a feleségedre, csak úgy nézhetsz rá, vagy a férjedre: Isten kincsháza él mellettem. Az én dolgom pedig az, hogy úgy szeressem, ahogy Jézus szeretete Pétert és a többi, hogy azok kiteljesedhettek

emberré, teljes emberré lehettek. „Férfiúvá és asszonnyá teremtette őket.” Kedves testvérek, én tudom, hogy ez tele van csapdával, tele van kísértéssel, amikor teret engedek egészen a másoknak. Rengeteg kísértés van itt, és a bukás sokféle lehetősége. De gondoljátok el, tegnap, ahogy mentünk Dömsödre, az egyik asszonytestvérrel beszélgettünk, ő egy szenvedéssel kapcsolatban tett fel nekem egy kérdést, és azt válaszoltam rá: Isten mindent a szabadság kockázatával alkotott, bennünket is. Óriási rizikót vállalt az Isten, hogy szabad teret enged nekünk. Gondoljátok el, hogy Isten vállalta ennek a kockázatát, hogy megteremtette azt a szabadságot, amelyikben azt mondhatod az örökkévalóra, hogy nem érdekel. És nem fog megbüntetni az Isten. Sőt! Amíg élsz, az utolsó pillanatig mindent meg fog tenni az Isten, hogy egyszer meghódoljon a lelked igazán előtte. Isten gondolata, hogy férfi és nő együtt van, ugyan mások nagyon másként látnak, másként éreznek, másként mérnek, másként

gondolkodnak, ebből rengeteg feszültség származik. Mégis ez Isten akarata. És az jó akarat. Adja Isten, hogy megértsük és kiteljesedjünk, mint férfi és nő, emberré, a bibliai emberré a Szentlélek felügyelete alatt!
Ámen!

Rendszeres gyülekezeti alkalmak

Hétfő 18.30: fiatal felnőttek bibliaórája (hónap 2. és 4. hétfőjén)

Kedd 10: asszonyok bibliaórája

Kedd 18: férfiak bibliaórája (hónap 1. és 3. keddjén)

Szerda 19.30: énekkari próba

Csütörtök 10: gyülekezeti bibliaóra

Csütörtök 18: kisifi bibliaórája

Péntek 18: nagyifi bibliaórája

Vasárnap 10: felnőtt- és gyermekistentisztelet, valamint gyermekmegőrzés

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor